

ЕДИНЕНИЕ С РОДИНОЙ

ВИСОКА ПОЛИЦЯ

(ШТРИХИ К ТВОРЧЕСКОМУ ПОРТРЕТУ ПОЭТЕССЫ НИНЫ БАГАТОЙ)

Ніна Багата

Ещё в 1985 году в газете «Ленінська правда» я прочитал стихотворение Нины Багатовой «Калина», которое произвело на меня сильное впечатление. Оно поразило меня своей высокой поэтичностью и философским звучанием. Я знал, что калина для украинцев один из почитаемых символов национальной природы, читал и слышал много стихов и песен о ней, но такой яркой картины, выхваченной из самой живой природы, не встречал. Вот текст этого стихотворения:

*«Шатром високим ясен відшумів,
Встелило стежку листя тополіне.
І раптом серед згаслих кольорів
Налита сонцем, зблиснула калина!
Сховалася за спину лозняка,
Од вітру чи від погляду лихого.
Медовий жар збрала в ягідках
І гіркоту осінньої тривоги.»*

К сожалению, этим и закончилось моё знакомство с поэтессой. Я знал, что Н. Багата много лет работала в Ахтырской районной газете, затем возглавила её редакцию, и полагал, что ежедневная идеологическая опека над работниками редакции со стороны компартийного начальства вряд ли дала возможность главному редактору оставаться самим собой

и создавать настоящие духовные ценности. Появление же вышеуказанного поэтического шедевра я рассматривал скорее как исключение, а не как закономерность. Это была ошибка, и я искренне каюсь в этом. В действительности же, Н. Багата оказалась сильной поэтической натурой, самобытной личностью, которая даже в условиях жесточайшего идеологического контроля смогла сохранить свою творческую индивидуальность, чистоту своих поэтических устремлений.

Впервые Н. Багату как именно такую поэтессу открыл мне известный литературовед Григорий Хвостенко. В своём очерке, посвященном поэтессе, опубликованном в книге «Письменники Сумщини-2005р.», он характеризует её творчество как «поэзия високої проби», которая пронизывает сердце читателя «навиліт». «Є поетичні збірки, – пише Г. Хвостенко, – про які писати важко, бо у строфах ніби і версифікаційно, і стосовно логічності думки все гаразд, – але не зачіпають вони душі і квіт. Є інші: писати про них важко тому, що не знаходиш слів, аби передати власні почуття, збурені рядками поета. До другого гатунку, безумовно, належить «Канат життя».

Чем же покоряет душу читателя поэзия Н. Багатовой? На наш взгляд, прежде всего своей художественной выразительностью и образностью. Н. Багата мыслит образами, и эти образы всегда свежи и органичны. Приведём лишь два примера, подтверждающие эту мысль:

1) *«Тонку берізку вітер обіймав,
По ній руками шастав озвіріло.
Зірвати лист за мить одну кортіло.
І щоб ніхто між ними обома не став.
Щоб тільки він і... біле тіло.
Як чоловік, для юнки застарий,
Дорвався до беззахисної вроди,
Аби зіщулити це диво горде,
Прожмакати
І відчутти хруст кори.
Хоч силою, а все-таки скорить
І до себе прив'язать її свободу».*

2) *«Спішила з поля вода,
Під гору тропу шукала.
Як дівчина молода,
Нестримна та ще й зухвала,
Шуміла, мов бісєня,
В стрибках, віртуозних трюках,
Та ліс її перейняв,
Розкинувши дужі руки.
Чи пролісками зманив?
Чи клявся любити вірно?...
Хто зна? Та лишилась з ним –
Пішла між дерев покірною!»*

В процессе работы над поэзией Н. Багатовой меня постоянно преследовал вопрос – «каковы же побудительные мотивы её творчества, что породило в ней такую неуемную страсть к образному мышлению?». Ответ оказался однозначным – любовь поэтессы к жизни, к родной Ахтырщине. Н. Багата не декларирует эти свои чувства, не играет словами, не употребляет сильных выражений, чтобы поразить воображение читателей, а создаёт ситуацию, излучающую эти светлые для неё чувства. Вот, например, как она выражает своё отношение к Украине в стихотворении «З нами – Україна».

*«Як свічка, грудень тихо догорів,
Димок згубився в ароматі хвої.
Нова дорога довжиною в рік
Пружиниться незайманим сувоєм.
Та скоро по розгорнутій, по ній
Покотиться життєва колісниця.
Десь там на віражах і крутизні
Себе і нас попробує на міцність.
Не скрізь асфальт проляже. Піляюга
На нас чатує, терни на обніжку,
Та ми повинні встоять на ногах
І нізащо з рук не випустити віжки.
Нехай трясє і вітер хай дзвенить –
Ми волю не розвієм по зернині!
Ми будем пам'ятати кожену мить,
Що з нами в колісниці – Україна».*

Особо следует остановиться на тех стихотворениях поэтессы, которые посвящены природе. Думаю не ошибусь, если отмечу, что у Н. Багатовой обостренное чувство природы, вследствие чего, она в своих произведениях не просто оживает, но и

одухотворяется. Временами это одухотворение принимает такую форму, что создаётся впечатление полного единения поэтессы с матерью-природой.

*«Ви не дивуйтесь, що в моїх піснях
Багато росних трав і ніжних квітів.
Я їм сестра. Створила нас весна.
І народилися ми разом – в квітні».*
В одном из стихотворений Н. Багата пишет:

*«Чи пам'ятаси, Ворскло, ті літа,
Коли ти називалась Пантіаком?
Під сонцем час
З бурюльок дивних скапував
І йшов у землю,
Зіллям проростає.
Він забирив потроху і тебе.
Натомість ширшало вбрання із суші,
Але єство – прозоре, голубе
Не піддалось.
Час не улєстив душу.
І ось тепер на березі стою,
Як та верба.
І вчуся розуміти
Завидну стійкість, відданість твою,
Не гіршим – вищим ідеалам світу,
Щоб не злиняти в цій важкій добі
І не зійти на манівці в дорозі,
Знайти нарешті власну голку в стоїзі
Не зрадити найкращому в собі.
Вода спинила хвильок балачки
І раптом стала дзеркалом чудесним,
Щоб там відбилися мої думки.
І Ворскла перевірить їх на чесність».*

Мы благодарны поэтессе за столь четко выраженные жизненные позиции и за стойкость, с которой она отстаивает эти позиции. Ведь оставаться самим собой, сохранить в себе всё лучшее, что у тебя есть, быть верным светлым идеалам мира – это не так просто в наше очень даже непростое время. Нина Багата достойно продолжает славить традиции литературной Ахтырщины, традиции Багряного, Хвильевого, Воронько, Вишни.

Валєн БАЛАЯН,
член Национального Союза
журналістів України